

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

με τον πρώην προϊστάμενο
των Εργαστηρίων Α' του Ι.Π.Α.Π.
"Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ",
Κο Αναστάσιο Κεσανόπουλο.

Ιωάννης Σφυρίδης, Εργοθεραπευτής

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1) Πότε ξεκινήσατε να εργάζεστε στο "ΘΕΟΤΟΚΟΣ";

Στο ίδρυμα "Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ" ξεκίνησα να εργάζομαι από τον Ιούνιο του 1963 αφού είχε προηγηθεί μετεκπαίδευση εννέα μηνών από το τότε επιστημονικό προσωπικό και μια πρακτική (stage) έξι μηνών στη Γαλλία.

2) Κύριε Κεσανόπουλε, θα μας πείτε τι σπουδές έχετε κάνει;

Σε ότι αφορά τις σπουδές μου, έχω πτυχίο του Πάντειου Πανεπιστημίου στις πολιτικές επιστήμες και Κρατικό Δίπλωμα Ειδικού Παιδαγωγού μετά από τριετείς σπουδές στη Γαλλία, καθώς και διάφορα σεμινάρια.

3) Ποια ήταν η κατάσταση που επικρατούσε στο χώρο της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα πριν από μερικές δεκαετίες;

Όταν ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με το χώρο των ειδικών ατόμων (τότε τους λέγαμε ανάπηρους ή απροσάρμοστους κλπ.) στην Ελλάδα από τον Έβρο μέχρι την Κρήτη ο αριθμός των Κέντρων - Ιδρυμάτων ήταν πολύ μικρότερος από δέκα, ίσως πέντε.

4) Θεωρείτε ότι πλέον η Ελλάδα ως χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δημιουργήσει την κατάλληλη επιστημονική υποδομή για να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις και προσδοκίες ως Ευρωπαϊκή χώρα σε ένα τόσο ευαίσθητο τομέα;

Μετά από σαράντα χρόνια που παρακολουθώ το θέμα και βρίσκομαι ενεργά στο χώρο αυτό, πιστεύω ότι είμαστε ακόμη σε νηπιακή ηλικία. Αναφέρατε την Ευρωπαϊκή Ένωση και ρωτάτε εάν έχουμε δημιουργήσει την κατάλληλη υποδομή. Για ποια υποδομή μιλάμε όταν αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν κέντρα σε κάθε νομό της χώρας να καλύψουν τις επιτόπιες ανάγκες και οικογένειες εγκαταλείπουν τον τόπο τους προκειμένου να βοηθήσουν το παιδί τους και γίνονται εσωτερικοί μετανάστες. Για ποια υποδομή μιλάμε; Όταν δεν υπάρχουν σχολές για να εκπαιδεύουν τα άτομα που θα στελεχώνουν τα κέντρα; Για ποια υποδομή μιλάμε όταν το άτομο με ειδικές ανάγκες έρχεται κάθε τέσσερα χρόνια στην επιφάνεια; Όταν για να διαγνωσθεί η αναπηρία του πρέπει να περνά κάθε δύο ή τρία χρόνια από επιτροπή;

Τριάντα χρόνια μαζί με άλλους συναδέλφους ζητάμε να γίνουν προστατευόμενα εργαστήρια για όσα άτομα δεν θα μπορούσαν να βγουν στην ελεύθερη αγορά και κανείς αρμόδιος δεν συγκινείται ή αν γίνουν κάποιες προτάσεις γίνονται από άτομα που γνωρίζουν το άτομο με ειδικές ανάγκες μόνο μέσα από τις σελίδες της φιλολογίας.

5) Τι θα πρέπει να αλληιάξει κατά την άποψή σας στο χώρο μας για να βελτιωθεί η κατάσταση, όπου έχει παρατηρηθεί ενδεχόμενη αδράνεια;

Η ελληνική γλώσσα είναι αρκετά πλούσια σε νοήματα, ίσως η πλουσιότερη γλώσσα στον κόσμο θα το ήθελα να έλεγα. Έτσι λοιπόν κάθε λέξη σημαίνει κάτι το συγκεκριμένο. Ρωτάτε τι πρέπει να αλληιάξει. Θα σας απαντήσω να αλληιάξει τι; όταν δεν υπάρχει κάτι. Πώς μπορεί να αλληιάξει κανείς το αυτοκίνητό του όταν δεν έχει αυτοκίνητο; Προσωπικά πιστεύω ότι εκείνο το οποίο πρέπει να αλληιάξει είναι η νοοτροπία με την οποία η πολιτεία αντιμετωπίζει τα άτομα αυτά. Πρέπει η πολιτεία να αποφασίσει ότι τα άτομα αυτά έχουν τα ίδια δικαιώματα με όλους και να τύχουν σεβασμού εκ μέρους της. Υπάρχει σχετική αναφορά στο Σύνταγμα. Ίσως υπάρξει αντίλογος, μα δε γίνεται τίποτε στο χώρο μας.

Ποιος είπε ότι δεν γίνεται τίποτε, μα τι γίνεται, πώς γίνεται και πώς πρέπει να γίνεται, τι πρέπει να γίνει πρώτο ή δεύτερο κλπ.

Αλλά γιατί ρωτάτε από τη στιγμή που χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρες που γίνανε μέλη μετά από εμάς, βρίσκονται πριν από εμάς.

Ίσως έχει έρθει ο καιρός να αξιοποιήσουμε τους επιστήμονες του χώρου να δώσουν τις προτάσεις τους.

6) Στη χώρα μας εκτός από τα κρατικά πηλασία, δραστηριοποιούνται στον τομέα της νοσηρικής υστέρησης φιλανθρωπικά μη κερδοσκοπικά σωματεία, σύλλογοι γονέων, Ν.Π.Ι.Δ. κλπ. Το κράτος ανταποκρίνεται στην προσπάθειά τους με το να καλύπτει τις ανάγκες τους με ικανοποιητικές οικονομικές ενισχύσεις ή με ποιο τρόπο κατά τη γνώμη σας θα μπορούσε να σταθεί αρωγός σε ανάλογα εγχειρήματα; Ποιες προτάσεις έχετε να κάνετε εσείς;

Στα μέσα στην δεκαετία του 1980 στην Ισπανία εξελέγη πρωθυπουργός ο Felipe Gonzales. Κάποιοι δημοσιογράφοι τον ρώτησαν τι θα έκανε με τα ιδιωτικά σχολεία που υπήρχαν. Ξέρετε τι απάντηση έδωσε; "Ας αναπτυχθούν τα κρατικά σχολεία πρώτα και μετά βλέπουμε". Έτσι κι εδώ, ας κάνει η πολιτεία το καθήκον της απέναντι στα άτομα αυτά και θα δούμε εάν χρειάζεται η ιδιωτική πρωτοβουλία να ιδρύει τέτοιου είδους ιδρύματα - Κέντρα. Παρά ταύτα δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία (γονείς - φιλανθρωπικά σωματεία) είναι εκείνη που αναδεικνύει το πρόβλημα και προβάλλει καθημερινά την ανάγκη αυτή.

Σε ότι αφορά τώρα την οικονομική ενίσχυση, είναι ένα αρκετά επώδυνο θέμα και καλύτερα να μη το συζητήσουμε. Εάν θέλετε να μάθετε τι γίνεται, πώς γίνεται, δεν έχετε παρά να ρωτήσετε τους συλλόγους γονέων που διοικούν τέτοια ιδρύματα για να δείτε από κοντά τι τραβάνε για να μην κλείσουν τα ιδρύματα αυτά που είναι αποτέλεσμα κόπων και θυσιών. Εγώ μια πρόταση έχω να κάνω, την οποία άλληωστε σας την είπα και πριν από λίγο. Θα την επαναλάβω όμως. Η πολιτεία να αντιμετωπίσει σοβαρά το πρόβλημα και να διαθέσει τα απαιτούμενα χρήματα για το σκοπό αυτό. Όπως έλεγε άλληωστε και ο μεγάλος ρήτορας Δημοσθένης "δει δη χρημάτων, ώ άνδρες Αθηναίοι και άνευ τούτων ουδέν το δέον γενέσθαι". Η επίλυση λοιπόν του προβλήματος δεν χρειάζεται τίποτε παραπάνω από βούληση και χρήματα.

7) Στο παρελθόν διατελέσατε καθηγητής του τμήματος Εργοθεραπείας του Τ.Ε.Ι. Αθηνών. Πώς κρίνετε το επίπεδο σπουδών που παρέιχε η σχολή στους σπουδαστές την περίοδο που εσείς διδάξατε στο τμήμα; θεωρείτε ότι ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις των καιρών;

Ναι, διετέλεσα μέλος του εκπαιδευτικού προσωπικού του τμήματος Εργοθεραπείας της Σ.Ε.Υ.Π. για δέκα έξι χρόνια (από το 1980 - 1996). Εδώ είναι σωστό να αναφέρω ότι η σχολή ξεκίνησε με ένα πρόγραμμα το οποίο νομίζω ότι μέχρι σήμερα δεν έχει υποστεί τις ανάλογες τροποποιήσεις για να ανταποκρίνεται στις σημερινές απαιτήσεις. Ίσως για την εποχή εκείνη ήταν ικανοποιητικό, αν και υπήρχαν ελλείψεις τις οποίες η ομάδα των διδασκόντων είχε επισημάνει, αλλά ποτέ δεν υλοποιήθηκαν.

8) Εάν κάποιος αρμόδιος παράγοντας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σας ζητούσε να υποβάλλετε δικές σας προτάσεις υπό τη μορφή πορίσματος σχετικές με νέες προσθήκες μαθημάτων και εργαστηρίων ή και την απόσυρση άλλων, τι θα απαντούσατε;

Σε μια τέτοια περίπτωση ευχαρίστως θα μπορούσα να συμβάλω συμμετέχοντας σε μια ομάδα που θα περιελάμβανε διάφορες ειδικότητες σχετικές με τα θέματα των αναπήρων. Θα πρέπει προηγουμένως όμως να γίνει μια αξιολόγηση του σημερινού προγράμματος και ανάλογα να γίνουν οι σχετικές προτάσεις.

9) Ενδεχόμενη πανεπιστημιακή σχολή εργοθεραπείας θα βοηθούσε στην αναβάθμιση του επιπέδου σπουδών και στη βελτίωση της αντίστοιχης ποιότητας υπηρεσιών;

Για τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών δεν νομίζω ότι μόνον η ένταξη της σχολής σε Πανεπιστημιακό κύκλο είναι αρκετή. Υπάρχουν και άλλα που θα πρέπει να γίνουν.

10) Εάν με κάποια αλλαγή του νομικού πλαισίου που ισχύει σήμερα, η σχολή Εργοθεραπείας στο μέλλον μπορούσε να δημιουργήσει στην αρχή περιορισμένους πειραματικούς χώρους όπως για παράδειγμα ένα εργαστήριο ειδικής αγωγής ή ξενώνες εκπαίδευσης εφήβων έχοντας εξασφαλίσει και ιδιωτικές οικονομικές χορηγίες για να εκπαιδεύει τους σπουδαστές της με πιλοτικά προγράμματα, κάτι τέτοιο θα συνέβαλε θετικά στην αντίστοιχη ποιοτική αναβάθμιση των Εργοθεραπευτικών σπουδών;

Πιστεύω ότι η υλοποίηση της αναδιάρθρωσης της σχολής, όπως αναφέρεστε στο σημείο 8, ίσως μπορούσε να καλύψει την ερώτηση αυτή.

11) Πρέπει η σχολή της Εργοθεραπείας πάλη με κάποια αλλαγή του νομικού πλαισίου εκτός από τις βασικές σπουδές να δίνει τη δυνατότητα στους σπουδαστές να αποκτούν συγκεκριμένη εξειδίκευση π.χ. ορθοπαιδικός εργοθεραπευτής και να πραγματοποιούν μεταπτυχιακές σπουδές που θα διοργανώνει με συγκεκριμένα κριτήρια η σχολή;

Κάθε σχολή και όχι μόνον η σχολή Εργοθεραπείας δεν είναι τίποτε παραπάνω παρά μόνον η αρχή. Μετά τις βασικές σπουδές είναι απαραίτητη η μετεκπαίδευση και η εξειδίκευση καθώς και η δια βίου εκπαίδευση. Τώρα εάν η μετεκπαίδευση διοργανώνεται από τη σχολή ή άλλο φορέα, αυτό δεν νομίζω ότι είναι το ζητούμενο. Βέβαια δεν είμαι αντίθετος στη σωστή μετεκπαίδευση ή εξειδίκευση.

12) Σε ποιους τομείς πρέπει να δώσει ιδιαίτερο βάρος, κατά τη γνώμη σας, ο Σύλλογος Ελλήνων Εργοθεραπευτών και γιατί;

Εξαρτάται από τους σκοπούς που έχει κατά προτεραιότητα ο Σύλλογος και διευκρινίζω. Είναι σύλλογος για προώθηση των επαγγελματικών δικαιωμάτων; (ωρράριο, συμβάσεις κλπ.), ή είναι σύλλογος ο οποίος ενδιαφέρεται για την επιμόρφωση των εργοθεραπευτών; Ανάλογα ροιπών με το τι είναι, πρέπει να ενεργοποιηθεί. Προσωπικά νομίζω ότι και τα δύο αν συμβαδίζουν είναι καλύτερα διότι ο ένας σκοπός βοηθά τον άλλο.

13) Σε λίγους μήνες θα διοργανωθεί στην Αθήνα το Πανευρωπαϊκό Συνέδριο Εργοθεραπευτών. Τι προσδοκάτε από αυτό; Τι περιμένετε να ακούσετε;

Νομίζω ότι ένα Πανευρωπαϊκό Συνέδριο έχει σκοπό να παρουσιάσει τα επιτεύγματα του κλάδου σε όλες τις χώρες. Με αυτό το δεδομένο θα ήταν πιο εύκολο να απαιτήσει ο Σύλλογος από την πολιτεία να εφαρμοσθούν και στην Ελλάδα τα όσα γίνονται στα ευρωπαϊκά κράτη, φυσικά με τις αντίστοιχες προϋποθέσεις.

Κύριε Κεσανόπουλε σας ευχαριστώ πολύ

Κύριε Σφυριδίη, με τη σειρά μου θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την τιμή που μου κάνετε, αν και ποτέ μέχρι σήμερα δεν έχω λάβει κανένα δεήτιο του Συλλόγου σας.